

Länsstyrelsen i Stockholms län
Sociala avdelningen
Box 22067
104 22 Stockholm

ÅTGÄRDER OCH KOMMENTARER MED ANLEDNING AV LÄNSSTYRELSENS TILLSYNSBESÖK VID GIOVANNIS BEHANDLINGSHEM. LÄNSSTYRELSENS BESLUT MED BETECKNING 7012-2006-070549.

Giovannis behandlingshem är en verksamhet för flickor inom Stockholm HVB Barn & Ungdom. Länsstyrelsen har genom personligt besök den 11 och 12 oktober 2006 samt granskning av dokumentation utfört tillsyn vid Giovannis behandlingshem.

Av tillsynen framkommer att verksamheten i huvudsak uppfyller vad som föreskrivs i lag och annan reglering, men att det finns vissa områden inom verksamheten som behöver utvecklas. I sitt beslut begär länsstyrelsen att Giovannis behandlingshem inkommer med en skriftlig redogörelse kring vilka åtgärder som vidtagits avseende främst dokumentationen.

Dokumentation

Länsstyrelsen konstaterar att dokumentationen inte i tillräcklig utsträckning motsvarar lagens krav och att den inte är strukturerad på ett ändamålsenligt sätt. Exempelvis framgår inte alltid vilka beslut eller åtgärder som vidtagits eller när genomförandeplanerna reviderats. Anteckningar och beslut är inte signerade i den utsträckning som föreskrivs. De pappersburna genomförandeplanerna saknar som regel datering samt namnunderskrifter av den unge, vårdnadshavaren, socialtjänsten och behandlingspersonalen.

Med anledning av länsstyrelsens begäran har följande åtgärder vidtagits samt kommer att vidtas:

Stockholm HVB Barn & Ungdom har sedan tidigare en ”lathund” som enhetens verksamheter kan ta hjälp av när det gäller den dokumentation som varje verksamhet är skyldig att göra. Genom tillsynen på Giovannis behandlingshem har det framkommit att handboken behöver uppdateras. En ny reviderad upplaga har

sammanställts och distribuerats till Stockholm HVB Barn & Ungdoms samtliga verksamheter.

I handboken klarläggs exempelvis vad som skall dokumenteras i personakt, journal och genomförandeplan m m. Handboken behandlar också begrepp som allmän handling, sekretess, behandling av personuppgifter m m.

Bilaga 1. Handbok; En liten hjälprea i konsten att föra journal.

Giovannis behandlingshem har under 2007 haft en planeringsdag omkring dokumentationsfrågor där bl a förvaltningens arkivarie medverkade. För att säkerställa att gällande rutiner för dokumentation följs, kommer arkivarien att ge fortsatt stöd till personalen vid Giovannis behandlingshem i det praktiska arbetet med dokumentation och journalföring.

Socialtjänstförvaltningen arrangerar återkommande utbildningar i bl a dokumentation för nyanställd personal och andra som kan ha behov av repetition.

Beträffande ungdomarnas, vårdnadshavarnas och socialtjänstens delaktighet vid upprättande och eventuell revidering av behandlings-/genomförandeplanerna, vill vi framhålla, vilket även länsstyrelsen konstaterar, att de har varit delaktiga i detta, även om dokumentationen om delaktigheten har varit ofullständig.

Ungdomarnas säkerhet

Länsstyrelsen konstaterar att verksamheten tillgodoser flickornas behov av säkerhet och trygghet när de vistas på institutionen. Länsstyrelsen uttrycker oro över i vilken mån institutionen har kontroll över vad ungdomarna gör när de är inte är på institutionen. Verksamheten uppmanas att finna tydliga former för att förebygga och förhindra risksituationer, t ex övergrepp utanför institutionen.

En del av ungdomarnas problembild är att de kan utsätta sig själva för riskmiljöer och självskadebeteende. Att arbeta med dessa beteenden är därför en del av den behandling som sker på institutionen, t ex genom att stärka och utveckla de inskrivna flickornas säkerhets- och integritetstänkande både individuellt och i grupp. De inskrivna flickorna deltar i verksamhetens tjejgrupp där bl.a. värnandet av den egna integriteten diskuteras tillsammans med personal. För de flickor som går i psykoterapi är detta ett tema i behandlingen. Den egna säkerheten är också ett område som ungdomarnas kontaktpersoner samtalar med ungdomarna om och hjälper dem med att konkret planera för hur man kan värna. Målet med behandlingen är att ungdomarna inte skall försätta sig i situationer där de riskerar att utsättas för olika former av övergrepp. Ingen av de inskrivna har hittills blivit utsatt för övergrepp utanför institutionen.

De inskrivna flickorna är placerade antingen enligt SoL eller LvU. Vid inskrivningen informeras ungdomen, föräldrar och handläggare om de regler och rutiner som gäller både när man vistas i och utanför verksamheten, t ex städning, skolgång, när man skall komma hem om man har aktivitet utanför institutionen m m. Reglerna är anpassade efter ungdomens ålder och förmåga. Om det finns anledning att diskutera avsteg från de gängse reglerna samråder personalen alltid med handläggare eller förälder. För de flickor som är placerade enligt LvU fattar alltid socialsekreteraren beslut. Beträffande de flickor som är myndiga och placerade enligt SoL avgör flickorna i vilken omfattning som föräldrarna skall göras delaktiga. Verksamheten strävar alltid efter att nå samförstånd med föräldrarna. Vid tidpunkten för länsstyrelsens besök var det flera ungdomar som var placerade enligt SoL och myndiga.

I händelse av att någon av flickorna skulle rymma eller bli utsatt för övergrepp har verksamheten nedtecknade handlingsplaner som skall följas. Enligt handlingsplanen skall omyndiga inskrivna ungdomars vårdnadshavare informeras omgående om ungdomen uteblir eller blir utsatt för övergrepp. När ungdomen är placerad enligt SoL avgör föräldern om och när ungdomen skall efterlysas. Placerande handläggare skall informeras utan dröjsmål. När det gäller ungdomar som är omhändertagna enligt LvU efterlyses dessa av ungdomens handläggare.

Vid de tillfällen som någon flicka rymmer, försöker alltid personalen ta reda på var ungdomen kan befinna sig och man arbetar med att försöka medverka till att ungdomen återvänder till institutionen. Stockholms socialjour informeras alltid. Giovannis har en generell överenskommelse och ett väl utarbetat samarbete med Stockholms stads ungdomsuppsökare. Dessa arbetar dagar och nätter i city med att söka upp ungdomar i riskmiljöer. När ungdomsuppsökarna träffar på ungdomar från t ex Giovannis behandlingshem i olämpliga sammanhang tar de alltid kontakt med verksamheten. Vid behov tar även Giovannis behandlingshem kontakt med ungdomsuppsökarna för att få hjälp.

Målet är att ungdomar som avvikit från verksamheten så snabbt som möjligt skall komma tillbaka. Det ligger dock i sakens natur att det inte alltid lyckas så snabbt som man skulle önska.

Av tillsynen framgår att det från föräldrar och handläggare framförts synpunkter om att de informerats för sent när en ungdom avvikit och att de anser att det finns brister i kontrollen av var flickorna befunnit sig. Verksamheten har därför återigen gått igenom de rutiner som redan finns och tillämpningen av dessa för att säkerställa att de följs.

Ungdomarnas hälsa

Ungdomarna erhåller alltid personligt stöd och vägledning av personalen när de behöver få kontakt med vårdcentralen eller barn- och ungdomspsykiatri.

Länsstyrelsen anser inte att det finns rutiner för att inhämta uppgifter om den unges fysiska hälsa eller tandhälsa vid inskrivningen.

För att säkerställa att uppgifter om ungdomens fysiska hälsa och tandhälsa alltid inhämtas har en ny kolumn, benämnd hälsa, införts i genomförandeplanen. Ungdomarna, deras vårdnadshavare och socialtjänsten intervjuas numera ingående med frågor om hälsa i samband med inskrivning.

I intervjuerna med ungdomarna har framkommit att de anser att de inte fått tillräckligt med stöd för sina sömnproblem. Personalens nuvarande arbetssätt med fokus på att stödja ungdomarna i att återfå en normal dygnsrytm, har inte varit tillräcklig. För att hjälpa ungdomarna att komma tillrätta med sina sömnsvårigheter kommer därför Giovannis behandlingshem att engagera en utomstående legitimerad psykoterapeut med kompetens i kognitiv beteendeterapi (KBT) för att erbjuda ungdomarna terapi specifikt för sömnsvårigheter.

Ungdomarnas utbildning

Enligt länsstyrelsen har Giovannis behandlingshem löst frågan med skolgången på ett föredömligt sätt. Verksamheten uppmärksammas dock på att det fanns ungdomar som inte deltog i undervisningen sedan en tid tillbaka.

Behandlingen syftar bl.a. till att motivera ungdomarna att delta i skolundervisningen. Skolan har därför hög prioritet. När ungdomarna kommer till Giovannis har de oftast en rubbad dygnsrytm. En av hörnstenarna i behandlingsarbetet är skapandet och upprätthållandet av en daglig struktur för de inskrivna ungdomarna. För att ungdomarna skall kunna tillgodogöra sig undervisning är det viktigt att komma upp i tid på morgonen och komma till ro i rimligt tid på kvällen. Med stöd, uppmuntran och krav från personalen går detta successivt framåt. Den tid det tar för respektive flicka att komma in i en normal dygnsrytm, med dagliga rutiner inkluderande regelbunden närvaro i skolan, varierar från individ till individ.

Ungdomarnas känslomässiga och sociala behov

Länsstyrelsen anser, att eftersom ungdomarnas känslomässiga behov främst tillgodoses genom stödet av kontaktpersonerna, behöver verksamhetens kvalitets- och utvecklingsarbete ytterligare lyfta fram hur dessa behov bäst kan tillgodoses.

Placeringsansvarig handläggare ger, mot bakgrund av kännedom om familjen, ett uppdrag till verksamheten om hur samarbetet med familjen, ungdomen och institutionen bör se ut. Familj och nätverk görs delaktiga i vården i den omfattning

som ingår i vårdplaneringen. Genomförandeplanen upprättas alltid i samverkan med den underåriga ungdomens vårdnadshavare och placerande handläggare. I den regleras bl.a. arbetet med ungdomens föräldrar. Giovannis behandlingshem ser familjen som en viktig resurs och verkar för att goda relationer med familjemedlemmarna främjas och utvecklas. Om omständigheterna kring ungdomen förändras eller om behandlingsutvecklingen går i den riktningen att familj och nätverk kan involveras ytterligare, görs självfallet detta.

För de ungdomar som saknar familj eller när familjen bedöms sakna resurser för att kunna vara ett stöd för ungdomen i sin utveckling, behöver andra stödfunktioner träda in. I verksamhetens planering ingår därför att knyta olika kontakter utanför institutionen, som på olika sätt kan vara ett fortsatt stöd för flickan när behandlingen på Giovannis behandlingshem är genomförd. Ungdomens individuella behov styr insatsen. Exempel på personer och aktiviteter som kan vara stöd i den fortsatta utvecklingen är släktingar, kontaktpersoner, stödfamilj, familjehem, fritidsaktiviteter m m.

Generellt sett arbetar verksamheten med att hålla behandlingstiden så kort som möjligt, så att andra mer varaktiga stödresurser kan träda in.

Utvärdering

Länsstyrelsens uppfattning är, att man inte av det gemensamma uppföljningsarbete som HVB Barn & Ungdom har och som Giovannis är en del av, kan utläsa om det ligger till grund för ett regelbundet utvärderings- och förbättringsarbete.

Under 2002 deltog personal från alla verksamheter inom Stockholm HVB Barn & Ungdom i en cirkel i egenutvärdering genomförd av Stockholms stads Fou-enhet. År 2003 bildades en utvärderingsgrupp som består av en utvärderingsansvarig från varje verksamhet. Utomstående expert från IMS/Socialstyrelsen har anlitats.

Det övergripande syftet med utvärderingen är att beskriva den inskrivna målgruppen inom Stockholm HVB Barn & Ungdom, utvärdera insatserna samt göra uppföljningar om barnen, ungdomarna och familjerna en tid efter utskrivningen.

En första resultatsammanställning för målgruppen, där Giovannis ingår, är gjord för år 2004. Denna rapport diskuteras och resultaten analyseras i samtliga verksamheter, så även på Giovannis. Motsvarande sammanställningar för 2005 och 2006 är för närvarande under arbete. Successivt kommer även rapportsammanställningar av enkäter till ungdomar, föräldrar och socialsekreterare att redovisas.

Stockholm HVB Barn & Ungdoms samlade utvärderingssystem är uppbyggt på ett sådant sätt att resultat kan sammanställas och analyseras både på enhets- och verksamhetsnivå. Det är mycket material över tid som skall hanteras, vilket innebär att det med de resurser som HVB Barn & Ungdom har till sitt förfogande, blir en eftersläpning av redovisningen.

Bilaga 2: Rapport; Barn, ungdomar och föräldrar inskrivna 2004.

Insatserna följs upp även på annat sätt t ex i samband med uppföljningsmöten med ungdomarna, deras vårdnadshavare och placerande handläggare, på verksamhetens veckovisa administrativa- och behandlingskonferens samt i handledning varannan vecka. En gång per termin har Giovannis behandlingshem planeringsdagar och på dessa är resultatet av behandlingsarbetet en stående punkt. Utgångspunkten har då varit den information som framkommit från de utvärderingar och synpunkter som framkommit från ungdomar, föräldrar och socialsekreterare. Med detta underlag som grund har verksamheten regelbundet arbetat med förbättringar.

Klagomålshantering

Länsstyrelsen noterar att det inte finns skriftliga rutiner för att hantera synpunkter och klagomål. Denna uppgift är inte korrekt. Det finns skriftliga rutiner för detta, vilket framgår av de kvalitetsgarantier som länsstyrelsen tagit del av.

Vid inskrivning ges varje ungdom, hennes familj och placerande handläggare muntlig information om verksamhetens kvalitetsgarantier inklusive klagomålshantering. Kvalitetsgarantierna anger vad institutionen lovar samt till vem ungdomen, föräldrarna och placerande handläggare kan framföra synpunkter och klagomål. I kvalitetsgarantin framgår även vem som har yttersta ansvaret för verksamheten.

Synpunkter och klagomål från såväl ungdomar och familjer som uppdragsgivare skall tas om hand på ett respektfullt sätt och med en klar ambition att komma fram till ett samförstånd. Om vi inte lyckas leva upp till våra åtaganden skall vi snarast se över rutiner och rätta till det som blivit fel.

När klagomål framförts har vid behov kallats till ett samrådsmöte där berörda parter deltar för att samtala om hur rättelse skall kunna ske och samstämmighet uppnås. Vid mötet deltar förutom kontaktpersonerna även verksamhetsledare och/eller bitr. verksamhetsledare.

Alla klagomål och synpunkter diskuteras vid personalkonferenserna. De inkomna klagomålen och synpunkterna samt åtgärderna skall dokumenteras och rapporteras var fjärde månad till socialtjänstförvaltningen som i sin tur

anmäler dessa till socialtjänstnämnden. År 2006 redovisade Giovannis behandlingshem ett klagomål, som kom från en av Stockholms stadsdelsförvaltningar samt två synnerligen positiva synpunkter från två olika kommuner. Under 2007 har hitintills inga klagomål mottagits.

Socialtjänstförvaltningen har utarbetat en blankett för klagomålsrapport. Blanketten skall fyllas i för varje inkommet klagomål och bevaras i en pärm vid respektive verksamhet.

Denna rutin med särskild pärm och blankett för klagomål har tidigare inte följts vid Giovannis behandlingshem. Numera har denna rutin införts. Ungdomarna, föräldrar och placerande handläggare kommer i fortsättningen att få verksamhetens kvalitetsgarantier i skriftlig form.

Övrigt

Föräldrar och handläggare har ifrågasatt antalet vikarier i verksamheten. En av behandlingsassistenttjänsterna var vid tidpunkten för tillsynen vakant. I avvaktan på tillsättning bemannades denna av vikarier. Giovannis behandlingshem har sex vikarier med adekvat utbildning som anlitas i samband med ordinarie personalens semester och sjukfrånvaro. Alla vikarierna har arbetat vid Giovannis behandlingshem i flera år.

Alla behandlingsassistenter förutom en person, har under de senaste åren erhållit utbildning i KBT. Ytterligare utbildningar i tillämpade metoder såsom t.ex. Motivational Interviewing inom KBT är planerad.

Mot bakgrund av de erfarenheter som Giovannis behandlingshem gjort över en längre tid, har diskussioner förts om hur man bäst utvecklar vården för de unga flickorna.

Flickornas problembild har blivit alltmer komplex. Behovet av mer individuell behandling i förhållande till gruppbehandling har blivit alltmer tydlig. Flickorna har mycket stora personliga behov, och för den enskilda flickan kan därför ungdomsgruppen bli ett hinder istället för stöd. Med anledning av detta har verksamheten flyttat till nya lokaler (maj 2007).

Giovannis behandlingshem disponerar nu ett våningsplan i ett hyreshus, där ungdomarna bor i var sin lägenhet i en korridor. En av lägenheterna i samma korridor används av personalen. Istället för ”sovande jour” har vaken nattpersonal införts. Till skillnad från de gamla lokalerna med ett mer kollektivt boende, ger de nya lokalerna bättre möjlighet för personalen att stödja ungdomarna och deras växande individuellt samtidigt som den verksamhetsdelen av gruppbehandling kan behållas.

Stockholm HVB Barn & Ungdom har numera samlat de verksamheter som vänder sig till ungdomar i behov av omfattande sociala insatser dygnet runt eller i öppna former, inom ett verksamhetsområde. Ansvarig chef för detta område och numera även för Giovannis behandlingshem är verksamhetsledare Inge Odstam.

Stockholm 2007-07-10

Rita Kahn
Tf förvaltningschef

Anette Necander
Tf avdelningschef

Bil 1. Handbok; En liten hjälpreda i konsten att föra journal.

Bil 2. Rapport; Barn ungdomar och föräldrar inskrivna 2004.